

Beleids- begroting

2026 - 2029

Gemeente
Hengelo

www.hengelo.nl

5.1 Hengelo in verbinding: langjarige koers, talentopgave en strategische agenda

5.1.1 Hengelo in verbinding

De vijf opgaven in de strategische agenda, we noemen deze 'Hengelo in verbinding', zijn: toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling, toekomstbestendig sociaal domein, duurzame inrichting, wijkgerichte aanpak en de inwoner centraal. We willen de kwaliteit van leven voor onze inwoners (brede welvaart/bruto Twents geluk/voorzieningsniveau) op peil houden en verder vergroten. Dat doen we door te focussen op onze sterkste kanten: onze aantrekkelijke bruisende gemeente en de groene technologische topregio. Ruimtelijke en sociale ontwikkeling komen samen in een toekomstgerichte aanpak, waarbij de inwoner centraal staat. Daarbij werken wij voortdurend samen met onze inwoners, ondernemers en partners. Ook maken wij met het oog op de toekomst en de landelijke woningproblematiek afspraken met het rijk. Zo houden wij de omgeving, de stad, buurtschappen en wijken vitaal en aantrekkelijk, met voorzieningen die passen bij de behoeften en identiteit van de omgeving, nu en ook in de toekomst. De talentopgave, de Jeugd(zorg) en de opgaven op het gebied van energie en warmte vragen daarbij extra aandacht.

Talentopgave

Het aantrekken, boeien en binden van jong talent en jonge gezinnen is daarom een van de grootste opgaven. We noemen dat de talentopgave. Er is sprake van een dubbele vergrijzing; het aantal ouderen neemt toe en tegelijkertijd worden deze ouderen ook steeds ouder. Als dit niet verandert moet meer werk gedaan worden door minder mensen. Daarnaast is het aantal inwoners tot 35 jaar dat vertrekt groter dan het aantal inwoners in deze leeftijdsgroep dat zich in Hengelo vestigt. Als we dus niets doen zijn er steeds minder Hengeloërs en Twentenaren die onze (innovatieve, technologische) maakindustrie laten floreren. En ook minder mensen om onze voorzieningen op het gebied van gezondheid, zorg, cultuur, sport, winkelen & horeca, recreatie & toerisme op peil te houden. We zetten fors in om talenten (knappe knoppen én gouden handen van de toekomst) en hun levenspartners meer en beter aan onze stad en regio te binden.

Jeugd(zorg)

Binnen het sociaal domein zijn er meerdere opgaven die onze aandacht vragen. Daarom heeft dit in Hengelo én regionaal in Twente prioriteit gekregen. De inzet op jeugd(hulp) is een opgave waar de kosten het hardst stijgen. De situaties zijn complex: meer grip is noodzakelijk. We doen dat door aan de ene kant passende hulp te bieden binnen de financiële middelen. Om aan de andere kant de jeugd - die de toekomst heeft - kansen te bieden en onderdeel te laten zijn én worden van onze opgaven.

Energie en warmte

Het elektriciteitsnet loopt steeds verder vol. Het kan de groeiende vraag naar elektriciteit en het stijgende aandeel van duurzame elektriciteit uit wind en zon niet meer aan (netcongestie). Hierdoor kunnen aansluitingen op het net niet of slechts beperkt gerealiseerd worden. Dit belemmert de voortgang van projecten zoals woningbouw, gebiedsontwikkeling en de energietransitie.

Waar netcongestie tot problemen leidt zullen we dit continu aankaarten bij de netbeheerders, die verantwoordelijk zijn voor het energienetwerk, zodat zij passende maatregelen kunnen treffen. Ook medeoverheden zullen hierin een rol richting netbeheerders moeten spelen, met name in relatie tot de grote woningbouwopgave waar we in het SHE-gebied voor staan.

Ook vraagt netcongestie een intensieve samenwerking met regionale partners om de prioritering en daarmee de fasering van projecten te beïnvloeden. Zo zijn we samen met Enschede, Borne en verschillende partners de haalbaarheid van een regionaal Warmtebedrijf aan het onderzoeken. Daarnaast verkennen we verschillende mogelijkheden voor energieopslag. We ondersteunen onze inwoners tevens met het verduurzamen van hun woningen door middel van subsidies en leningen.

5.1.2 Talentopgave

Talentopgave	Programma/paragraaf	Portefeuillehouder(s)
Onderdelen talentopgave	Diverse programma's	Hanneke Steen (coördinerend), Sander Schelberg, Marie-José Lutikholt, Gerard Gerrits, Annemieke Traag, Benno Brand

Hengelo en Twente hebben een enorme potentie om een grote bijdrage te leveren aan de nationale opgaven (innovatie, economie, woningbouw, ruimte enz.). Om zo de regio te zijn en te blijven, waar het voor inwoners uitstekend wonen, leven en werken is (een hoge brede welvaart) en een oplossing te bieden voor het landelijke probleem wonen.

Twente staat voor een ingrijpende demografische transformatie, gekenmerkt door dubbele vergrijzing, een dalend geboortecijfer en het structurele vertrek van jongeren. Deze drie trends versterken elkaar en zetten de regio onder druk op het gebied van leefbaarheid, arbeidsmarkt en zorg. Deze ontwikkeling bepaalt in belangrijke mate of we de potentie kunnen waarmaken en onze brede welvaart en kwaliteit van leven kunnen behouden en versterken.

Het aandeel 65-plussers in Twente groeit van circa 20% in 2020 naar 26–28% in 2040 en blijft ook in 2050 boven de 25%. Landelijk stijgt dit aandeel van 19,8% in 2021 naar 25,1% in 2040 en daalt licht naar 24,7% in 2050. Twente vergrijsst dus sneller dan het Nederlandse gemiddelde. Binnen deze groep neemt ook het aantal 80-plussers fors toe. In Nederland groeit deze groep van ruim 800.000 in 2021 naar 1,5 tot 2,6 miljoen in 2050. In Twente zal deze toename relatief sterker zijn, door een al oudere bevolkingsopbouw en beperkte instroom van jonge gezinnen.

Het aantal geboortes daalt al jaren. In 2010 werden in Twente circa 7.500 kinderen geboren, in 2020 nog slechts 6.100. Prognoses wijzen op een verdere afname tot rond de 5.000 in 2040 en mogelijk 4.500 in 2050. Landelijk daalt het aantal geboortes in dezelfde periode met ongeveer 18%, terwijl Twente een daling van ruim 40% kent. Deze afname wordt veroorzaakt door een kleiner aantal vrouwen in vruchtbare leeftijd en het vertrek van jonge gezinnen. Het vertrek van jongeren versterkt deze trends. In 2024 telde Twente circa 84.871 jongeren tussen de 15 en 25 jaar, maar het migratiesaldo onder deze groep is negatief. Vooral HBO- en WO-geschoolden verlaten de regio na hun studie, vaak vanwege beperkte doorgroeimogelijkheden en een smalle arbeidsmarkt. MBO-geschoolden blijven vaker in de regio, maar ook binnen deze groep vertrekt jong talent. Volgens prognoses van het CBS en PBL verliest Twente tussen 2020 en 2030 duizenden jongeren aan andere regio's, wat leidt tot een krimpende beroepsbevolking en een versnelde vergrijzing.

Het behouden en aantrekken van talent – van vakmensen tot creatieve denkers en combinaties daarvan – is daarom dé overkoepelende strategische opgave. Deze is randvoorwaardelijk voor het behalen van allerlei inhoudelijke strategische doelstellingen op het gebied van bijvoorbeeld klimaat/energie, sociaal domein, economie en stedelijke ontwikkeling. De talentopgave is integraal en complex en pakken we samen met onze partners in de stad, in de regio en vooral ook met talenten zélf. Dit is nadrukkelijk geen sprint maar een marathon. Het werken aan de talentopgave moet uiteindelijk leiden tot een robuuste en passende beroepsbevolking. Die is nodig om de kwaliteit van leven in onze stad te behouden en te versterken, en om de potentie van Hengelo en Twente volledig tot bloei te laten komen. Daarom is het nú het moment om te investeren in het aantrekken en behouden van talent. Want wie vandaag bouwt aan een omgeving waarin talent wil blijven en groeien, verzekert zich van een sterke en leefbare toekomst voor morgen.

Nadat de gemeenteraad in de Zomernota 2023-2027 besloot om een reserve van € 5 miljoen in te stellen voor het aanjaagbudget talentopgave, zijn we aan de slag gegaan. Met dit budget stimuleren we activiteiten en zetten we inspanningen in om talent voor Hengelo te behouden en aan te trekken. Deze inspanningen vragen om een doordachte strategie, een sterk netwerk en wendbaarheid om snel in te spelen op ontwikkelingen. Om effectief bij te dragen aan de talentopgave, is het cruciaal dat we snel kunnen handelen. Zowel in daadkracht als in financiële middelen. Daarom was met de gemeenteraad afgesproken om een programmaplan te maken. De raad heeft dit programmaplan Talent vastgesteld in de raadsvergadering van 11 juni 2025. Hiermee heeft de gemeenteraad de inhoudelijke en financiële kaders voor de uitvoering van de talentopgave vastgesteld.